

بررسی مهم ترین عوامل مؤثر بر تصادفات جاده ای

فائزه السادات خادمی

دانشجوی سال آخر کارشناسی، مهندسی عمران، دانشگاه دولتی کاشان

Faezehossadat_khademi@yahoo.com

خلاصه

حوادث ترافیکی، علت اصلی مرگ و میر و صدمات جبران ناپذیر در کشورهای در حال رشد است. متأسفانه، ایران یکی از کشورهای است که بالاترین میزان تلفات انسانی در حوادث رانندگی را دارد. آمار کشته شدگان در تصادفات وسایل نقلیه در ایران، دوبرابر و آمار مصدومین در سوانح ترافیکی، تقریباً پنج برابر میانگین آمارهای جهانی است. عوامل مؤثری در بروز حوادث دخیل هستند. در سه عنوان کلی به راه و عامل طبیعی، وسیله نقلیه، و عامل انسانی تقسیم می شود که هر کدام از این عوامل زیربخش های گوناگونی را در بر می گیرند. هدف اصلی این مقاله، مطالعه ی عوامل مختلف بروز حوادث جاده ای به ویژه انسان می باشد، چرا که مطالعات تحقیقاتی متعدد نشان می دهد که عامل انسان، ۹۰ درصد از علل تصادفات را تشکیل می دهد. به عبارت دیگر ویژگی های شخصیتی در رانندگی پرمخاطره تأثیر داشته و خطرات بیشماری را به همراه دارد و به نظر می رسد که راه حل های ارائه شده در این بررسی می تواند مورد استفاده سایر پژوهشگران قرار گیرد و میزان شیوع آن را کاهش دهد.

کلمات کلیدی: تصادفات جاده ای، راه و عامل طبیعی، عامل وسیله نقلیه، عامل انسانی

۱. مقدمه

حدود دو قرن از اولین مرگ های ناشی از رانندگی می گذرد و امروز در دنیای زندگی می کنیم که انتظار داریم سالانه ۱/۲۰۰/۰۰۰ نفر به علت وقوع تصادفات جاده ای بمیرند. طبق گزارشات سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۹، یک میلیون و سیصد هزار نفر بر اثر تصادفات جاده ای کشته و حدود سی الی پنجاه میلیون نفر زخمی و یا معلول شده اند که برای خانواده ها و بازماندگان اثرات زیانبار روحی و اقتصادی بر جای گذاشته است [۱].

آمارها نشان می دهد که ۸۰٪ از کل تلفات جاده ای که در حال حاضر هر ساله به وقوع می پیوندد، در کشورهای در حال توسعه و تازه استقلال یافته رخ می دهند. پرخطرترین کشورها، بیش از نیم قرن فرصت داشتند تا بیاموزند که چگونه از عهده ی افزایش خودروها برآیند، در حالی که کشورهای فقیر فرصت کمی داشته اند. بسیاری از کشورهای در حال توسعه، معضل جدی و رو به وخامت تصادفات جاده ای را دارا می باشند، در حالی که این وضعیت در کشورهای پیشرفته در حال بهبود است [۱].

جدای از منظر انسانی مشکل، هزینه ی تصادفات جاده ای در کشورهای آفریقایی و آسیایی، حداقل یک درصد تولید ناخالص ملی سالانه ی آن هاست. بضاعت این کشورها، اجازه ی چنین هزینه ای را نمی دهد. با مقایسه ی علل عمومی تر مرگ و میر در کشورهای در حال توسعه، دیده می شود که مرگ ناشی از تصادفات جاده ای به هیچ وجه بی معنا نیست. عوامل مؤثری در بروز این حوادث دخیل هستند. در سه عنوان کلی به راه و عامل طبیعی، عامل انسان، و عامل وسیله ی نقلیه تقسیم می شوند که هر کدام از این عوامل زیربخش های گوناگونی را در بر میگیرند. مطالعات تحقیقاتی متعدد نشان می دهد که عامل انسان، ۹۰٪ از علل تصادفات را تشکیل می دهد. با این مقدمه، این مقاله در پی بررسی مهم ترین عوامل مؤثر بر بروز حوادث جاده ای، به ویژه انسان می باشد [۲].

با توجه به اینکه در سال های گذشته، عامل انسانی مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته و نظرات مختلفی در این باره ارائه گردیده است، با کاربرد واژه ی کلیدی در اینترنت و سایت های مرتبط و استفاده از مجلات تخصصی این رشته، جستجوی مقالات و پژوهش های لازم انجام شد